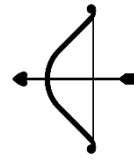

Opening schooljaar 2023-2024 | Bovenbouw VMBO/HAVO/VWO

Pijl en boog

'Zelfs de grootste lawine begint met één sneeuwvlokje.' Sara Raasch.

'Een zacht antwoord keert woede af, maar een krenkend woord wekt toorn op.' Spreuken 15:1 HSV.

'Een verdorven man graaft kwaad op, en op zijn lippen is het als een verzengend vuur.' Spreuken 16:27 HSV.

'Lieflijke woorden zijn als een honingraat, zoet voor de ziel, en genezing voor de beenderen.' Spreuken 16:24 HSV.

Beste leerling,

Vorig jaar kocht ik een boek van de Braziliaanse schrijver Paulo Coelho vanwege een intrigerende titel: 'De weg van de boog.' In dit boek toont Coelho hoe denken en handelen onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Op de binnenflap staan de woorden: 'Een jonge man krijgt levenslessen van een oude Japanse boogschutter.' Einde citaat. Zijn gedachten in dit mooie boekje roepen op om ons te bezinnen op de vraag hoe we in het leven willen staan. Verschillende van zijn gedachten, in samenspraak met het Spreukenboek, wil ik specifiek gebruiken voor de kernvraag in deze overdenking: 'De invloed en uitwerking van onze woorden.'

In mijn gastlessen over de kracht van taalgebruik ik standaard de metafoor van de boog en de pijl. De boog staat in deze metafoor symbool voor de mond en de hand en de pijl staat symbool voor onze woorden. Tijdens mijn lessen leg ik een denkbeeldige pijl met een even denkbeeldige vlijmscherpe punt op tafel. Het voorbeeld zou nog meer betekenis krijgen als ik een echte pijl op tafel zou leggen. Maar om nou met een echte pijl in mijn tas de school binnen te komen, dat zou wel een beetje tricky zijn. Wapens binnen de school zijn tenslotte verboden. Gelukkig maar. Dus laat ik het maar bij een denkbeeldige pijl met een vlijmscherpe punt. Maar om hier toch nog even op door te borduren: onze tong kan ook een geducht wapen zijn! Dus in die zin nemen we allemaal een wapen mee naar school. In Spreuken 18:21 HSV staat: 'Dood en leven zijn in de macht van de tong, wie hem liefheeft, zal de vrucht ervan eten.' In Spreuken 12:18a HSV staat: 'Er zijn er die als met dolksteken praten, ondoordacht.' Nogmaals: we hebben dus allemaal een wapen bij ons. Maar laten we de mond en de tong niet alleen als wapen beschouwen, maar ook als zegenader. In Spreuken 12:18b HSV staat: 'Maar de tong van de wijzen betekent genezing.'

Laten we terug gaan naar onze metafoor. De vraag die ik dan stel is de volgende: 'Op deze tafel ligt een pijl die behoort bij een boog. Is deze pijl op dit moment gevaarlijk?' De ene leerling zegt: 'ja' en de andere zegt: 'nee'. De cruciale woorden in mijn vraag zijn de woorden: '*op dit moment*'. Nee, deze pijl met vlijmscherpe punt is helemaal niet gevaarlijk. Totaal ongevaarlijk zelfs. Deze pijl kan uit zichzelf namelijk niets doen en kan dus totaal geen schade aanrichten aan dingen of mensen. Deze pijl bezit helemaal geen kracht om te raken of te verwonden of erger nog; om te doden. Wanneer wordt je pijl wel gevaarlijk? Zodra ik de pijl oppak, wordt het een onderdeel, een verlengstuk van mijn arm. Mijn arm heeft het vermogen om kracht uit te oefenen. Positieve of negatieve kracht voort te brengen.

Een woord komt uit onze mond of uit onze pen die wij vasthouden en sturen in de richting waarin wij dat willen. Positief of negatief. Ik kan zeggen of schrijven: 'Ik houd van je', of 'ik haat je'. De kracht

van gesproken en geschreven woorden. Zodra ik mijn pijl op mijn boog leg en aanspan, vloeit er vanuit mijn arm, kracht in de pijl. Ook ben ik in staat om een doel te bepalen en kan ik besluiten om mijn vingers los te maken van de pijl en de snaar waarmee ik mijn boog heb gespannen. De pijl gaat er met een enorme snelheid vandoor. Als ik mij vergist heb, ben ik te laat! Ik ben niet meer in staat om de pijl in te halen. Weg is weg! Wat geschoten is, is geschoten. Wat gezegd is, is gezegd. Wat geschreven is, is geschreven. Bezint eer ge begint. Eerst denken, dan doen. Op het moment dat ik mijn arm weer ontspan, vloeit alle kracht uit de pijl. Als ik nu mijn vingers open, valt de pijl naast mij op de grond. Krachteloos. Onbeweeglijk.

Welk(e) woord(en) wil je afschieten? Welk(e) doel(en) heb je voor ogen? Positieve of negatieve woorden? Wat zijn je beweegredenen? Wat is je motivatie? Wat wil je bereiken en ten koste van wat of wie? Spreuken 17:20 HSV zegt: 'Wie verkeerd van hart is, zal het goede niet vinden, en wie vals van tong is, valt in het kwaad.' Of Spreuken 18:6 HSV zegt: 'De lippen van een dwaas komen terecht in onenigheid, zijn mond roept om slagen.' 'De noordenwind brengt regen voort en een achterbakse tong toornige gezichten.' Aldus Spreuken 25:23 HSV.

Maar het tegenovergestelde is ook waar! Spreuken 21:23 HSV zegt: 'Wie zijn mond en zijn tong bewaart, bewaart zichzelf voor benauwdheden.' Laten we naast de mond en tong, ook maar de hand eraan toevoegen. 'Wie zijn schrijvende, bloggende en vloggende 'sociale media' hand bewaart, bewaart zichzelf voor benauwdheden.' Dat geldt ook voor de ander!

Beste leerling, een nieuw schooljaar is begonnen. We gebruiken gemiddeld 15.000 woorden per dag. Hoe willen we dit nieuwe seizoen onze woorden gebruiken richting onze Schepper en richting onze naaste? Zullen we met onze tong en mond en hand zegenen of vervloeken? Kwetsen of complimenteren? Slaan of omarmen? Insluiten of buitensluiten? Pijn doen of troosten? Afstoten of verbinden? Vloeken of prijzen? Schelden of respectvol reageren. Maken of breken? Spreuken 25:15 HSV zegt: 'Met geduld wordt een leider overgehaald, en een zachte tong kan beenderen breken.' Ervaar de kracht en uitwerking van geweldloze communicatie. Zachte communicatie! Leer de les van de boog en de pijl. Jezus Christus zegt: 'Neem Mijn juk op u, en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en u zult rust vinden voor uw ziel.' (Mattheüs 11:29 HSV.) Een goed, respectvol en gezegend schooljaar toegewenst. Samen werken en samen bouwen aan een taalvriendelijke en veilige school. Iedereen wordt er beter en blijer van! Doe je mee? Bouw je mee?

Sjors van der Kraan
Gastdocent VO/MBO/HBO
Bond tegen vloeken - KlasseTaal